

tudniillik semmissé nyilvánítása, váltja ki azt a joghatást, hogy azt úgy kell tekinteni, mintha meg sem kötöttet volna (Házassági Törv. 46. §.), ugy itt is egy későbbi tény, az egyességi eljárás befejezése, váltja ki azt a fikciót, hogy a végrehajtási különjogot úgy kell tekinteni, mintha meg sem szereztetett volna. Amíg azonban ez a tény be nem állt, addig a különjog fennáll, s a végrehajtatót megilleti az a büntetőjogi oltalom, amelyet neki a Btk. id. §-a nyújt. Hiszen akkor még egyáltalán nem bizonyos, hogy az egyesség létrejön, azt jóvá fogják hagyni és az eljárást befejezetté fogják nyilvánítani. Ha pedig ez nem történik meg és az adós csődbe megy, akkor neki (a hitelezőnek) a csődben külön kielégítési joga van, ő tehát esetleg egész követelését be tudja hajtani, míg a többi hitelező csak csődhányadot kap. Igaz, hogy végrehajtási joga a csődben esetleg meg lesz támadható, de nem bizonyos, hogy még ez esetben is a tömeggondnok megkapja-e erre a választmány felhatalmazását, él-e jogával, sikerrel jár-e a per stb. A végrehajtatónak tehát fontos érdeke fűződhetik ahhoz, hogy a lefoglalt dolgok az egyességi eljárás alatt is az adós birtokában maradjanak és a Btk. id. rendelkezésének oltalma alatt álljanak. Az objektív jogsértés tehát el van követve, ha az adós a lefoglalt dolgokkal rendelkezik és azokat a végrehajtási nexus alól elvonja.

Az adós az egyességi eljárás folyamatban léte alatt még nem tudhatja, vajjon az egyesség létre fog-e jönni, azt a bíróság jóvá fogja-e hagyni és az eljárást befejezetté fogja-e nyilvánítani. Neki tehát azzal a lehetőséggel is számolni kell, hogy mindez nem következik be és a végrehajtató végrehajtási jogát akadálytalanul gyakorolhatja. Azért, mert *talán* oly helyzet áll majd elő, hogy ez a végrehajtási jog érvénytelené fog válni, ő még nem nyerte vissza rendelkező jogát. *M.*

A kamatkérdés. Valóban nehéz kellő jogi véleményt mondani abban a kérdésben, alkalmazza-e a bíróság még *élő jog* gyanánt az 1923. évi XXXIX. törvénycikknek a hitelezőt megillető kártérítésre vonatkozó szabályait? Gyakorlatilag feltéve a kérdést: *5% avagy 10% kamat jár-e?* Hogy mennyire *kétséges* erre a válasz, két, legutóbb kelt törvényszéki fellebbezési ítéletet iktatunk ide s rábizzuk a t. olvasóra, hogy melyiknek az indoklását találja meggyőzőbbnek.

I.

A kir. törvényszék az elsőbíróság végítéletét azzal a helyesbitéssel hagyja helyben, hogy a kamatfizetés mérvét évi 5%-ban állapítja meg.

Indokok:

A kir. törvényszék nem fogadja el az elsőbíróság jogi döntését a kamatfizetési kötelezettség mérvének megállapítása kérdésében.

A kamat mérvét ugyanis 5%-ban kellett megállapítani, mert a pénzürték állandóvá válása folytán a kártérítés jellegű magasabb kamat megítélésének nincs helye.

A bpesti kir. törvényszék 1927. aug. hó 29-én kelt 42. Pf. 7880/1927/7. sz. ítéletéből.

II.

A kir. törvényszék az elsőbíróság végítéletét megváltoztatva, alpereseket arra kötelezi, hogy a megítélt tőke után 1927. jun. 15. napjáig évi 18%-os, ettől az időponttól kezdve pedig 10% kamatot fizessenek meg.

- *Indokok:*

A kir. törvényszék felperesnek fellebbezését alaposnak találja, mert a pénztartozás késedelmes teljesítése esetén a hitelezőt megillető kártérítésről szóló 1923. évi 39. t.-c., amelynek hatályát az 1925. évi 37. t.-c. a törvényhozás további intézkedéséig meghosszabbította, ma is élő s alkalmazandó jogszabályokat tartalmaz. Az 1923. évi 39. t.-c. 2. §-ának utolsó bekezdése pedig kimondja, hogy az ezen § második bekezdésében megkonstruált u. n. alacsonyabb kárcamat az ezen törvény életbelépte után kötött kölcsönügyletből származó követelésekre nem alkalmazható. Mivel pedig felperes követelése az 1926. évben kötött kölcsönügyletből ered, az u. n. magasabb kárcamat volt megítélendő, amely a 8074/1924. M. E. sz. rendelet értelmében 1927. június 15-ig évi 18%, ettől az időponttól kezdve pedig a 4960/1927. M. E. sz. rendelet értelmében évi 10%.

A budapesti kir. törvényszék 1927. szeptember hó 15-én kelt 26. Pf. 9881/1927. sz. ítéletéből.

Azt hisszük, ez a két ítélet *szemléltető* módon tanúsítja azt a bizonytalanságot, amely ebben az egyébként alapvető fontoságu kérdésben ugyanazon bíróság két tanácsa közt is fennforog.

F. P.

Turpis causa és érdemtelenység. Évek óta hangsúlyozzuk, hogy a turpis causa körüli bírói gyakorlatban az alszemérem üli diadalát, amely olykor-olykor egészen visszás eredményekre juttat. Meg tudjuk érteni, ha a bíróság az ítékezés eszközei légkörének tisztaságát óvni igyekszik, de nevén nevezve csak alszeméremnek mondhatjuk az az igyekezetet, mely bizonyos kérdések érdemi tárgyalása elöl való kitérést sürgeti, ha a turpitudó jelenségét észleli. A bíró, aki kénytelen a legkülönbözőbb emberi aberrációk — valamennyire tulenyhe jelző a turpitudó — felett ítélni, aki kénytelen sokszor az aprólékos részletekig tisztázni „turpis” ügyeket, ne tölje el szemlehungyón magát a turpis ügyek magánjogi elbírálását se. Tul kell tennünk magunkat azon — valóságban soha végig nem gondolt — felfogáson, hogy a bíró fehér togáját nem szennyezheti be a turpis tényállás érdemleges megvizsgálásával. A bíró az élet hibái felett ítélni van hivatva és az élet teljességéhez — sajnos — a turpis esetek is hozzátartoznak. A turpitudó mellett is igaza lehet a jogát kereső félnek, míg a mai gyakorlat, anélkül, hogy érdemileg vizsgálná a kérdést, a turpitudó okából a felperest egyszerűen elutasítja. Hogy ez a limine elutasítás szükségszerűen a másik félre meg nem érdemelt előnyt jelent, ez előtt a bírói gyakorlat ugyancsak behunyja a szemét.

Hogy az a meg nem érdemelt kedvezmény egész addig mehet el, hogy a turpitudóval terhelt alperes lényegesen jobb helyzetbe jut, mint volna caeteris paribus, de turpitudó szégyenfeltjától mentes más alperes, azt élénken illusztrálja a Kuria P. V. 3911/926. sz. döntése.

A felperes durva hálátlanság címén az ajándék hatálytalanítására indított keresetet. A hivatkozott határozat, arra támaszkodva, hogy az ajándékozás a házasságon kívüli együttélésre tekintettel történt, turpis causára utalással kimondta, hogy a kereset érdemi elbírálásába a bíróság nem bocsátkozhat. A döntés következményei nyilvánvalók. Ha valaki, aki nem az ágyassági viszony jutalmául részesül ajándékban, durva hálátlanságot követ el, kiteszi magát a sikeres hatálytalanítási pernek. Az ágyassági viszony azonban biztos fedezetet nyújt a legdurvább hálátlanság elkövetésére, ellene nincs megengedve a bírói igazmondáshoz való folyamodás. A turpis causát ez a